

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2633/2019
04.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Савић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 19/19 од 28.03.2019. године, у седници одржаној 04.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 19/19 од 28.03.2019. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 19/19 од 28.03.2019. године у ставу другом изреке и предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу П2 103/17 од 17.10.2018. године, ставом првим изреке одбијен је примарни тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд утврди да нема средстава и да не може да доприноси издржавању свог малолетног детета, ћерке ВВ, почев од 01.01.2015. године. Ставом другим изреке делимично је усвојен евентуални тужбени захтев, па је измењена пресуда Основног суда у Алексинцу П2 174/14 од 29.12.2014. године, тако што је обавезан тужени да на име доприноса издржавању своје малолетне ћерке, ВВ, плаћа месечне износе од 5.000,00 динара, почев од 04.05.2017. године па док за то постоје законски услови, до 25.-ог у месецу за текући месец, на руке законском заступнику детета, мајци ББ, а доспеле и неисплаћене рате да исплати одједном у року од 15 дана од правноснажности пресуде, док је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди његов допринос издржавању малолетне ВВ у висини од 3.000,00 динара месечно, почев од 01.01.2015. године. Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 19/19 од 28.03.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у ставу првом, у одбијајућем делу става другог изреке и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става другог изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио

да се измени пресуда Основног суда у Алексинцу П2 174/14 од 29.12.2014. године, на тај начин што би се он обавезао да на име доприноса у издржавању свог малолетног детета, ћерке ВВ, плаћа месечно износ од 5.000,00 динара, почев од 04.05.2017. године па док за то постоје законски услови, до 25.-ог у месецу за текући месец, на руке законском заступнику детета, мајци ББ, а доспеле и неисплаћене рате да исплати одједном у року од 15 дана од правноснажности пресуде.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Судови су утврдили да је правноснажном пресудом Основног суда у Алексинцу П2 174/14 од 29.12.2014. године, разведен брак парничних странака, заједничко дете странака, малолетна ВВ, поверена је на самостално вршење родитељског права мајци, овде туженој, а овде тужилац је обавезан да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа по 7.000,00 динара месечно. Тужбом у овој правној ствари, тужилац је тражио измену наведене одлуке, у делу којим је одлучено о висини издржавања малолетне ВВ – смањењем висине његовог доприноса.

Првостепени суд је утврдио потребе малолетног детета, као и могућности и обавезе обе парничне странке, утврдио је да је тужилац од 27.11.2007. године пријављен код НСЗ као незапослено лице и корисник је права на новчану накнаду, али да његова радна способност није доведена у питање и да може стицати зараду и на тај начин доприносити издржавању свог детета, па је одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је престала његова обавеза издржавања малолетног детета, али је због измењених околности и смањених могућности тужиоца делимично усвојио евентуални тужбени захтев тако што је његову обавезу да доприноси издржавању малолетне ВВ смањено на 5.000,00 динара месечно.

Побијаном правноснажном одлуком, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу и одбијен тужбени захтев, уз закључак другостепеног суда да тужена није пасивно легитимисана у овој правној ствари, што и тужбени захтев тужиоца у односу на ову тужену чини неоснованим.

Врховни касациони суд налази да су наводи у ревизији којима се указује на погрешну примену материјалног права и битну повреду одредаба парничног поступка делимично основани.

Одредбом члана 278. Породичног закона („Сл. гласник РС“ број 18/05), прописано је да се поступак у спору за издржавање покреће тужбом (став 1.), коју

може поднети лице које се у смислу овог закона сматра повериоцем, односно дужником издржавања (став 2. истог члана). Дакле, стварна или грађанско-правна легитимација постоји уколико је парнична странка учесник материјално-правног односа из кога је настала парница, што значи да и тужена може бити пасивно легитимисана, само ако је у спорном материјално-правном односу, носилац права на потраживање чије се смањење тужбом захтева.

Имајући ово у виду, као и да је у конкретном случају поверилац издржавања малолетно дете, а не овде тужена – мајка детета, то је једино дете пасивно легитимисано и у спору за укидање одлуке о издржавању – коју подноси родитељ – дужник издржавања. Тужена, као родитељ који самостално врши родитељско право над малолетним дететом, у овој парници може учествовати једино као законски заступник малолетне ВВ.

Како је у конкретном случају тужба за укидање издржавања малолетног детета поднета против мајке детета, као тужене, која није поверилац овог потраживања у смислу члана 278. став 2. Породичног закона, то је због недостатка пасивне легитимације тужене ББ, побијаном одлуком правилно потврђена првостепена пресуда у делу којим је одбијен, као неоснован, тужбени захтев за укидање доприноса тужиоца у издржавању малолетног детета.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду наводе тужиоца да је побијана одлука заснована на чињеници да је првостепени суд грешком у уводу означио ББ, као тужену, иако је тужилац поднеском од 10.02.2018. године као тужену јасно одредио малолетну ВВ, али налази да су исти неосновани. Наиме, у тужби поднетој ради укидања доприноса у издржавању малолетног детета, као тужена је означена ББ, којој је достављена тужба и која је ступила у парницу. У поднеску тужиоца, који је примљен у суд 13.02.2018. године, у уводу јесте као тужена означена малолетна ВВ, чији је законски заступник мајка, ББ, али истим није предложено ни субјективно преиначење тужбе, ни проширење тужбе на тужену ВВ, нити је суд донео такву одлуку. При том, у даљем току поступка ББ је и даље поступала као тужена, у том својству је и саслушана, док је малолетна ВВ саслушана у својству сведока – све у присуству пуномоћника тужиоца који се томе није противио, при чему је пуномоћник тужиоца и у жалби на првостепену пресуду сам означио ББ као тужену, а ни једним својим наводом није указивао да је у уводу ожалбене одлуке дошло до грешке (у означавању тужене).

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је основан закључак другостепеног суда да тужена ББ, мајка и законски заступник малолетне ББ, није пасивно легитимисана у спору за укидање доприноса у издржавању малолетног детета, па је правилно из ових разлога потврдио првостепену пресуду у делу којим је одбијен овакав захтев тужиоца.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, побијаном одлуком је преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу (део евентуалног тужбеног захтева), тако што је тужбени захтев одбијен, иако је жалбу против првостепене пресуде изјавио само тужилац, па се

ревизијом основано указује да је дошло до повреде забране *reformatio in peius*, односно забране преиначења пресуде на штету странке која се жалила, на који начин је учињена битна повреда поступка пред другостепеним судом, у смислу члана 374. став 1. у вези члана 395. ЗПП.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује на битну повреду поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, па је на основу члана 415. ЗПП, укинуо другостепену одлуку у ставу другом изреке и предмет вратио истом суду на поновно одлучивање само у делу којим је одлучено о евентуалном тужбеном захтеву, односно о делу којим је тужилац тражио да се смањи његов допринос у издржавању малолетног детета.

У поновном поступку, другостепени суд ће поново ценити наводе жалбе, као и чињенице које су од утицаја на основаност захтева који се односе на одлуку о смањењу доприноса издржавању малолетног детета, те уз правилну примену материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић